

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษาความคิดเห็นของ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

Participation of People in Local Development: A Study of the Opinion of Sub-district Administrative Organization Officers, Mueang District, Ratchaburi Province

แพทรียา พลอยไป / Pattareya Ploypai

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ / Kasetsart University, Thailand

E-mail: pattareya_333@hotmail.com

จุฑาทิพ คล้ายทับทิม / Juthatip Klaitabtim

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ / Kasetsart University, Thailand

E-mail: fsocjtk@ku.ac.th

สุพัตรา จุณณะปิยะ / Supatra Junnapiya

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ / Kasetsart University, Thailand

E-mail: fsocspc@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และ 3) ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองราชบุรีจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 135 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอย และการวิเคราะห์จำแนกหมู่ โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ผลการวิจัย พบว่า พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุดในด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในงานพัฒนาท้องถิ่น ส่วนระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงาน สำหรับการดำเนินการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชน และการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การพัฒนาท้องถิ่น, พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research aimed to study 1) level of people participation in local development according to the opinion of Sub-district Administrative Organization Officers, Mueang District, Ratchaburi Province, 2) factors related to people participation in local development according to the opinion of Sub-district Administrative Organization Officers, Mueang District, Ratchaburi Province, and 3) problems and obstacles about people participation in local development according to the opinion of Sub-district Administrative Organization Officers, Mueang District, Ratchaburi Province. The population was 135 Sub-district Administrative Organization Officers. Questionnaire was used as a tool to collect data and then analyzed by using social computer program. Statistical tools used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, analysis of variance and multiple classification analysis at the 0.05 level of significance. The research found that sample had opinion towards people participation at middle level, while they had opinion at highest level in management and natural resources and environmental conservation aspect. Hypothesis testing, found that gender, experience had relations with the opinion while level of education, position and duration of local development practicing had no relations with the opinion of Sub-district Administrative Organization Officers. For participation promotion procedure, learning procedure provided for people and people participation stimulation had relations with opinion of Sub-district Administrative Organization Officers.

Keywords: Participation, Local Development, Sub-district Administrative Organization Officer

บทนำ

รัฐธรรมนูญฉบับ (พ.ศ.2550) หมวด 14 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 281-290 กำหนดให้รัฐให้ความอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง ตามความพร้อมของท้องถิ่น เพื่อดำเนินการประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศโดยส่วนรวมแบบค่อยเป็นค่อยไป มีการกำกับเท่าที่จำเป็น กำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้บริหาร สมาชิกสภา และมีคณะกรรมการทำหน้าที่ดูแล ตั้งแต่ขั้นตอนกระจายอำนาจจนถึงการจัดสรรภาษีอากร ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหรือการพ้นจากตำแหน่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องอยู่ภายใต้การ “กำกับดูแล” ของรัฐบาล การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการไปตามกฎหมายที่บัญญัติไว้และดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ถูกต้อง ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองตนเอง

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ.2546) มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่รัฐให้อิสระในการบริหารงาน มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอำนาจหน้าที่อื่นๆ ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ ของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสปกครองตนเองตามหลักของการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยการที่ประชาชนสามารถเลือกตัวแทนเข้าไปบริหารงาน งานหรือพัฒนาชุมชนของตนเองได้โดยตรง ดังนั้น ประชาชนในชุมชนควรรับรู้กฎหมายที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และมีบทบาทในการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ภารกิจของการพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้มีการกำหนดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล และตามแผนพัฒนาประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนา

ท้องถิ่นของตน เพราะการมีส่วนร่วมนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาในทุกระดับตั้งแต่องค์กรชุมชนขนาดเล็กในชนบทจนถึงการพัฒนาประเทศที่ต้องใช้มิติของภาคประชาชนในการจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดพลังของทุกฝ่ายในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมกันรับผิดชอบต่อผลการที่ได้ทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ เพราะผลจากการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ นำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ (ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ, 2548: 193) อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามความต้องการของประชาชนได้ เนื่องจากเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความรู้ ความเข้าใจบทบาท อำนาจหน้าที่ของตน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ขาดการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และดำเนินการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นอย่างจริงจัง อีกทั้งยังขาดการประสานงานที่ดีกับกลุ่มองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทำให้การบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการบริหารพัฒนา (จาริณี แจ่มจำ, 2553: 3-4) ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุด ยังไม่สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทำให้เกิดปัญหา เช่น ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้ราคา ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายมากขึ้น ยิ่งพัฒนาเท่าไรก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาให้ประชาชนพ้นจากสภาพความยากจน การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนจะเป็นพลังขับเคลื่อนให้การพัฒนาเป็นไปตามความต้องการของชุมชนเพราะเป็นการพัฒนาจากการรับรู้ปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่ทำให้เกิดความสุข ความสมบูรณ์ขึ้น (องค์การบริหารส่วนตำบลดอนตะโก, 2558)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่า ในความคิดเห็นของพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีมีความเห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้นอันเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการแก้ปัญหาของชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้และสร้างรากฐานให้ชุมชนเข้มแข็งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

วิธีการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หัก ดอนตะโก หนองกลางนา บางป่า และคันทวน จำนวนทั้งสิ้น 135 คน (ข้อมูลจากสำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองราชบุรี เดือนพฤษภาคม, 2557) สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อาทิ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักพัฒนาชุมชน และผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น ตำบลละ 1 คน รวม 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎี และแนวคิดต่างๆ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น และประสบการณ์ในงานพัฒนาท้องถิ่น ส่วนที่ 2 ปัจจัยเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชนการพัฒนาผู้นำเครือข่ายการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและการสร้างสิ่งจูงใจประกอบการกระตุ้นการมีส่วนร่วม และส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว และด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนแบบสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ ได้แก่ กิจกรรมที่ดำเนินการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชากรในการพัฒนาท้องถิ่น แผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

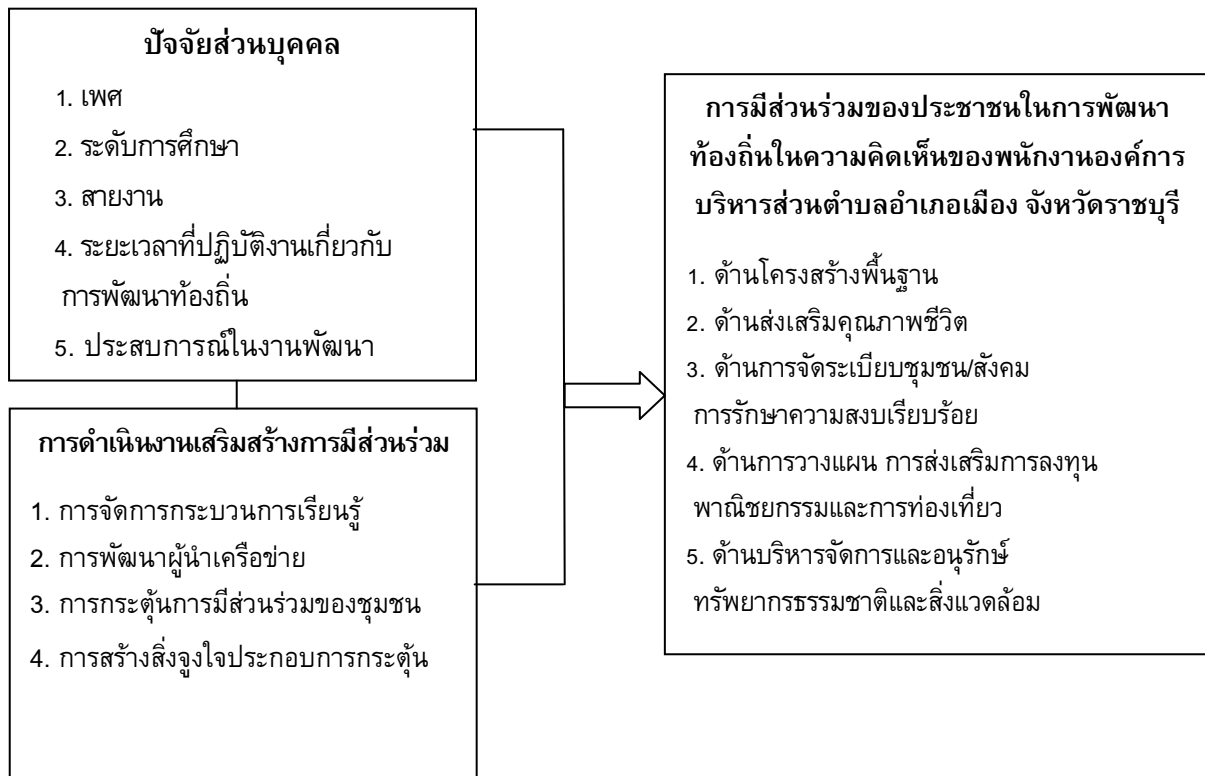
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป
2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (try-out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ทำการศึกษา ซึ่งก็คือ พนักงานเทศบาลตำบลหลักเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งมีใช้เป็นตัวอย่ง หลังจากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้สูตรของ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient และทดสอบหาความเชื่อมั่นรวม โดยวิธีการหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) และหาความเชื่อมั่นรวมของ Cronbach (Cronbach's Reliability Coefficient Alpha) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 125) ได้ค่าความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างการมีส่วนร่วมโดยรวมเท่ากับ.94 และค่าความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมเท่ากับ.96
3. แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยแนวคำถามที่เป็นประเด็นหลักของการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปสัมภาษณ์เชิงลึก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 3) การวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance: ANOVA) 4) การทดสอบสมมติฐานการวิจัย และการวิเคราะห์จำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis: MCA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ไว้ที่ระดับ.05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จากการตรวจเอกสารแนวคิดและทฤษฎี ผู้วิจัยได้ปรับจากแนวคิดของ ประยูร ศรีประสาธน์ (2542) และ Oskamp (1977) การดำเนินการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ปรับจากแนวคิดของนเรศ สงเคราะห์สุข (2541) และ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ปรับจากยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรี พ.ศ.2558-2562 มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของตัวอย่าง ตัวอย่างร้อยละ 57.8 เป็นเพศชาย ร้อยละ 23.0 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 47.4 มีตำแหน่งเป็นพนักงานทั่วไป ร้อยละ 25.9 ปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 4 ปี โดยมีระยะเวลาการปฏิบัติงานสูงสุด 19 ปี ต่ำสุด 1 ปี เฉลี่ย 4.75 ปี

ประสบการณ์งานพัฒนาท้องถิ่น ตัวอย่างมีประสบการณ์งานพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวม 3.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต รองลงมาคือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว และน้อยที่สุดคือด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ปัจจัยเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ตัวอย่างมีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการดำเนินการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมโดยรวมระดับน้อย ค่าเฉลี่ยรวม 1.40 เมื่อพิจารณารายด้านตัวอย่างมีความเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาผู้นำเครือข่ายมากที่สุด รองลงมาคือ การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการสร้างสิ่งจูงใจประกอบการกระตุ้นการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวม 3.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตัวอย่างมีความเห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐานน้อยที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน การทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีทั้งเป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศและประสบการณ์ในงานพัฒนาท้องถิ่นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

สมมติฐานที่ 2 การดำเนินงานเสริมสร้างการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชน และการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนการพัฒนาผู้นำเครือข่ายและการสร้างสิ่งจูงใจประกอบการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ปัญหาอุปสรรค องค์การบริหารส่วนตำบลประสบปัญหาในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ได้แก่ 1) ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาในตำบลของตนเอง เนื่องจากประชาชนแต่ละหมู่บ้านไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กัน 2) ขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรื่องการดูแลแหล่งน้ำ เรื่องของขยะมูลฝอย 3) ประชาชนให้ความร่วมมือในการป้องกันรักษาความสงบเรียบร้อยและการจัดระเบียบชุมชน/สังคมน้อย ไม่ได้รับการมีส่วนร่วมเท่าที่ควร เพราะประชาชนมองว่า ไม่ใช่หน้าที่ของตนเองที่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องนั้นๆ 4) เด็กและเยาวชนไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ของตำบลตนเอง

ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ควรจัดกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ ในการพัฒนาในหมู่บ้านของประชาชน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติมรวันสำคัญต่างๆ (วันพ่อ วันแม่ วันสิ่งแวดล้อมโลก) และ ควรสร้างความสัมพันธ์ เชื่อมโยง พบปะ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือ ความเป็นหนึ่งเดียวกัน ตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานที่มีความโปร่งใส มีการตรวจสอบจากประชาชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรพยากรณ์ที่มีผลต่อตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบ	
	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
ปัจจัยส่วนบุคคล		
ภาพรวม	✓	-
เพศ	✓	-
ระดับการศึกษา	-	✓
ตำแหน่ง	-	✓
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น	-	✓
ประสบการณ์ในงานพัฒนาท้องถิ่น	✓	-
ปัจจัยดำเนินงาน		
ภาพรวม	✓	-
1. การจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชน	✓	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบ	
	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
2. การพัฒนาผู้นำเครือข่าย	-	✓
3. การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน	✓	
4. การสร้างสิ่งจูงใจประกอบการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน	-	✓

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานในระดับปานกลางค่อนข้างไปในทางต่ำ ดังนั้นเพื่อปรับปรุงให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นสูงขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. การก่อสร้างศาลาที่พักผู้โดยสาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อระดมความคิดเห็นและสอบถามความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อสนับสนุนและแก้ไขปัญหาให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของประชาชนในชุมชน
2. การติดตั้งระบบประปาและอุปกรณ์วางท่อเมนน้ำประปา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสำรวจความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านและความจำเป็นเร่งด่วน ความเหมาะสม ของการดำเนินงานติดตั้งระบบประปาและอุปกรณ์ว่าตรงจุดไหนที่มีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขก่อนหลัง เพื่อให้บริการและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่ในชุมชน
3. การก่อสร้างสะพานทางเดินเท้าเลียบริมคลอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดเวทีประชาคมในการระดมความคิดเห็นในการดำเนินงานว่า ควรดำเนินการตรงไหนก่อนหลัง และขอความร่วมมือในการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เพศชายมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น
5. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่นน้อยได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น
6. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการเสริมสร้างการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น โดยใช้เวทีการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชน
7. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น โดยการใช้กิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเป็นตัวกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม เช่น การแข่งขันกีฬา การรณรงค์การปลูกต้นไม้เนื่องในโอกาสต่างๆ การทำความสะอาดชุมชน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางสำหรับผู้ที่มีความสนใจที่จะทำการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น นอกเหนือจากการวิจัยในครั้งนี้เช่น สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

2. ควรเพิ่มการวิจัยในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกและสามารถอธิบายเกี่ยวกับการวิจัยในเชิงปริมาณได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. การวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายขอบเขตของการวิจัย โดยเพิ่มจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น และทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการมีส่วนร่วมของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- จาริณี แจ่มจำ. 2553. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นเรศ สงเคราะห์สุข. 2541. จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. เชียงใหม่: สำนักงานโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน.
- ประยูร ศรีประสาธน์. 2542. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปาริชาติ วิลัยเสถียร และคณะ. 2548. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2546. ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลดอนตะโก. 2558. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา(พ.ศ.2558-2562). ราชบุรี: องค์การบริหารส่วนตำบลดอนตะโก.
- Oskamp, S. 1977. **Attitudes and Opinions**. New Jersey: Prentice hall Inc.